

Udskrift af dombogen

DOM

Afsagt den 17. juni 2015 i sag nr. BS [REDACTED]

Ar [REDACTED]

mod

[REDACTED] B [REDACTED]

og

[REDACTED] J [REDACTED]

og

[REDACTED] S [REDACTED]

Sagens baggrund og parternes påstande:

Denne sag, der er anlagt den 8. april 2015, vedrører de sagsøgte eventuelle ifaldelse af et professionsansvar i forbindelse med den rådgivning, de har udført for sagsøgeren under [REDACTED] Sagsøgeren, Ar [REDACTED] [REDACTED] har nedlagt påstand om de sagsøgte betaling af 871.075,00 kr. med tillæg af procesrente fra den 6. maj 2013.

Under sagens behandling er det udskilt til særskilt afgørelse blandt andet, om sagsøgerens eventuelle krav er forældet.

Sagsøgeren har nedlagt påstand om, at søgsmålet mod de sagsøgte, advokatfuldmægtig B [REDACTED] advokat J [REDACTED] og advokat S [REDACTED] ikke er forældet, og at sagsøgeren ikke har udvist retsfortabende passivitet i forbindelse med sagsanlægget. Der er ikke grundlag for at afvise sagen som følge af mangler ved den af sagsøgeren indleverede stævning.

Sagsøgeren har endvidere nedlagt påstand om, at der ikke er grundlag for at afvise sagen i forhold til sagsøgte 3 som følge af manglende værneting.

De sagsøgte har nedlagt principal påstand om afvisning, subsidiært påstand om frifindelse.

Sagsøgeren er meddelt fri proces.

Sagsfremstilling:

Den 18. februar 1999 indgav advokat H. [redacted] stævning til Retten i Hillerød på vegne blandt andet sagsøgeren med påstand om, at en række sagsøgte skulle betale 251.025 kr. med procesrente fra sagens anlæg. Kravet blev angivet at skyldes, at sagsøgeren havde [redacted] i årene fra 1989 til 1995. I stævningen blev der taget forbehold for at forhøje stævningspåstanden efter gennemførelse af syn og skøn og at fremsætte krav om erstatning for personskeade.

B. [redacted] da advokat, indtrådte som advokat for sagsøgeren i hvert fald fra efteråret 2003. J. [redacted] indtrådte som advokat for sagsøgeren i 2006 indtil januar 2008, hvorefter B. [redacted] på ny indtrådte som advokat for sagsøgeren indtil han udtrådte på ny i juni 2008, hvor han deponerede sin bestalling. Herefter overgik sagen på ny til J. [redacted] indtil 2010, hvor han udtrådte. Advokat St. [redacted] indtrådte i sidste halvdel af 2010. Han udtrådte ultimo december 2010, idet sagsøgeren havde anmodet advokat Th. [redacted] om at overtage sagen.

Om forløbet af sagen i øvrigt fremgår blandt andet følgende af Københavns Byrets dom af 5. juli 2011:

"Sagen blev i år 2000 ved Retten i Hillerød udsat, [redacted]

I oktober 2006 henviste Retten i Hillerød sagen til Københavns Byret.

Sagsøgernes advokat, B. [redacted] blev på et forberedende retsmøde i Københavns Byret den 13. juni 2007 i forbindelse med en generel drøftelse af sagerne i det sagskompleks, som sagen indgik i, anmodet om at overveje, om sagen skulle udskilles til særskilt forligsdrøftelse, og blev, hvis dette ikke var tilfældet, pålagt inden den 28. september 2007 at indlevere et processkrift med et nærmere angivet indhold.

Da retten ikke modtog det udbedte, blev der afholdt yderligere et forberedende møde i sagen den 7. december 2007. Sagsøgernes advokat påtog sig senest den 31. januar 2008 at aflevere et opdateret processkrift med en stillingtagen til en række problemstillinger, som de sagsøgte havde rejst. Der blev indleveret et processkrift, som ikke havde det angivne indhold. Det fremgik, at ejendommen var blevet overdraget til trediemand, og at sagsøgerne ønskede syn og skøn vedrørende udbedringsomkostningerne.

[..]

Sagsøgernes advokat B. [redacted] udtrådte, advokat J. [redacted] indtrådte, og der afholdtes endnu et forberedende retsmøde den 25. august 2008. De sagsøgte protesterede imod syn og skøn og sagens forelæggelse for Retslægerådet. Retten pålagde parterne at indgive et processkrift herom.

[..]

Den 14. august 2009 afholdtes endnu et forberedende retsmøde, hvor blandt andet forelæggelsen for Retslægerådet blev drøftet. Der opnåedes enighed om, at sagsøger senest den 28. august 2009 skulle forelægge sagen for Retslægerådet, og at retten på skriftligt grundlag skulle tage stilling til sagsøgernes anmodning om syn og skøn.

[..]

Retten bestemte videre, at sagsøgerne senest den 9. oktober 2009 skulle sende sagen til Retslægerådet i overensstemmelse med Retslægerådets vejledning om forelæggelse af civile sager.

Den 9. februar 2010 afholdtes endnu et forberedende retsmøde, hvor blandt andet forelæggelsen for Retslægerådet og syn og skøn blev drøftet.

I maj 2010 udtrådte sagsøgernes advokat J. [redacted] af sagen. Retten fastsatte frist til den 2. juli 2010 til sagsøgers antagelse af ny advokat.

Den 9. juli 2010 indtrådte advokat S. [redacted] som ny advokat for sagsøger.

Retten fastsatte frist til sagsøgers forslag til syns- og skønmand samt udkast til endeligt skønstema. Fristen blev udsat og overskredet. De sagsøgte opfordrede retten til at tillægge de gentagne overskridelser udeblivelsesvirkning. Den 24. november 2010 bestemte retten, at sagsøgers fristoverskridelse henset til sagens forløb og omfang ikke skulle tillægges udeblivelsesvirkning.

Den 20. december 2010 afholdtes endnu et forberedende retsmøde, hvor sagen drøftedes. De sagsøgte bemærkede, at sagen var forældet som følge af den manglende fremdrift i perioden fra juni 2007, hvor der blev afholdt forberedende møde i sagen, idet sagsøger trods gentagne opfordringer hertil ikke havde medvirket til sagens behørig fremme.

Retten satte en frist til den 19. januar 2011 på blandt andet forelæggelsen for Retslægerådet og fremme af syn og skøn."

B. [redacted] har bestridt at have repræsenteret sagsøgeren i juni 2007.

Ved brev af 18. januar 2011 skrev advokat T. [redacted] følgende til B. [redacted]

"Som nyindtrådt advokat for A. [redacted] har jeg haft lejlighed til nu at gennemgå sagsakterne i ovennævnte sag.

[..]

Af processkrifterne fremgår det, at [modparterne] i forhold til spørgsmålet om krav på erstatning for personskade har gjort indsigelser om forældelse.

Disse indsigelser er efter undertegnedes opfattelse relevante.

Stævningen af 18. februar 1999 tager udtrykkeligt et generelt forbehold for at kunne nedlægge påstand om erstatning for personskade med følgende formulering:

"Herudover forbeholdes det at forhøje stævningspåstanden i forbindelse med krav om erstatning for personskade."

Der er efter undertegnedes opfattelse tale om et generelt forbehold for at forhøje påstanden.

Spørgsmålet er herefter, hvorvidt et sådant generelt forbehold har nogen som helst form for afbrydende virkning i forhold til forældelse.

Det er min opfattelse, at den retspraksis, der har udviklet sig siden 1999, viser, at dette ikke er tilfældet.

Det fremgår af sagens akter, at advokat J. [redacted] ved processkrift den 19. september 2008, altså knap 8½ år efter sagen er anlagt, forhøjer påstanden med kr. 48.975,00 uden angivelse af, at hvad erstatningsbeløbet vedrører udover, at dette har med personska-den at gøre.

Efter min opfattelse foreligger der allerede 6. maj 2003 dokumentation i form af Arbejds-skadestyrelsens vejledende udtalelse for, at A. [redacted] har pådraget sig et varigt mén på 20% samt et erhvervsevnetab på 35%.

Allerede på dette tidspunkt kunne man således have forhøjet påstanden ved både at ned-lægge krav om erstatning for varigt mén samt erhvervsevnetab.

Herefter ville det have været nemmere at tage konkret forbehold for at forhøje påstanden om erstatning for erhvervsevnetab efter en forelæggelse af sagen for Retslægerådet og en eventuel genforelæggelse af sagen for Arbejdsskadestyrelsen, hvis man på dette tidspunkt i 2003 var uenige i Arbejdsskadestyrelsens vejledende udtalelse.

[..]

Efter undertegnedes opfattelse er der ingen tvivl om, at et erstatningskrav for personska-de kunne være fremsat på et langt tidligere tidspunkt end det er sket.

Siden 2008 har de sagsøgte haft retlige relevante indsigelser om forældelse af personska-dekravet, og det er min opfattelse, at de sagsøgte har mulighed for at få medhold i foræl-delsessynspunktet.

Jeg skal derfor på vegne af min klient forbeholde mig ret til at rejse erstatningskrav imod min klients tidligere antagne advokater, såfremt det viser sig, at kravene på personska-de-erstatning enten helt eller delvist er forældede."

Enslydende breve blev samme dag og den næstfølgende sendt til blandt andet de øvrige sagsøgte. Advokat J. [redacted] har bestridt at have modtaget bre-vet forud for nærværende sag.

Ved e-mail af 21. januar 2011 svarede advokat S. [redacted] advokat Th. [redacted] følgende:

"Jeg var selv inde i den proces, De nu er i gang med: Nemlig at undersøge, hvorfor tidlige-re advokater har været så længe om at fremme og opføre krav med mere.

Da De nu forhindrer mit fremtidige arbejde, må De og Deres klienter tage risikoen for begge sager i fremtiden.

Derudover har jeg først sent modtaget alle originale sagsakter i [redacted] fra J. [redacted] (ca. 6 flyttekasser og løst materiale), ligesom jeg efter modtagelsen i sa-gens natur måtte søge udsættelse med alt p.g.a. advokatskiftet.

Dette blev Deres klienter også gjort opmærksomme på under et møde hos mig - udover skriftligt.

Reelt kunne jeg først begynde en første gennemgang af sagsakterne i oktober 2010 sam-men med de øvrige sager.

Der er derfor intet som helst grundlag for Deres hævdede ansvarsgrundlag i forhold til mig, hvortil kommer, at kravene hidrører fra tiden før 1.1.2008.

[..]

Derfor blev der også aftalt telefonmøde til 20.12.2010, hvor køreplan blev aftalt.

Herefter modtog jeg så min klients brev og Deres ditto om Deres overtagelse af begge sager.

De opfordres derfor til - omgående - at frafalde Deres postulerede krav i forhold til mig, allerede fordi der intet grundlag er herfor, og fordi De ved, at evt. ansvarspådragende forhold må lastes de tidligere medvirkende advokater

[..]

Denne mail med sagsmateriale følger med post i næste uge."

Spørgsmålet om blandt andet forældelse blev herefter udskilt til særskilt afgørelse. Af Københavns Byrets dom af 5. juli 2011 følgende:

"Sagens baggrund og parternes påstande

[..]

Sagsøgerens påstand er, at sagsøgers tingskadekrav og personskadekrav er hverken helt eller delvist forældet.

[Sagsøgte 1's] påstand er frifindelse.

[Sagsøgte 2's] påstand er frifindelse.

[..]

Rettens begrundelse og afgørelse

Det fremgår af kapitel 9 om ikrafttræden m.v. af lov nr. 522 af 6. juni 2007, at loven finder anvendelse også på tidligere stiftede fordringer, som ikke inden ikrafttrædelsesdagen den 1. januar 2008 var forældede efter de tidligere gældende regler.

Efter den tidligere lov om forældelse af visse fordringer, lov nr. 274 af 22. december 1908, § 1, nr. 5, gjaldt en forældelsesfrist på 5 år for fordring på erstatning for skade tilføjet uden for kontraktsforhold. Efter lovens § 2 afbrydes forældelsen, hvis fordringshaveren foretager retslige skridt mod skyldneren og uden uforment ophold forfølger disse til erhvervelse af forlig, dom eller anden retsafgørelse,

Efter den nu gældende lov om forældelse af visse fordringer § 3, er forældelsesfristen 3 år medmindre andet følger af andre bestemmelser. I medfør af lovens § 16 afbrydes forældelsen, når fordringshaveren foretager retslige skridt og forfølger disse skridt inden for rimelig tid

Som udgangspunkt må forældelsesfristen for sagsøgers eventuelle krav på erstatning for personskade regnes fra tidspunktet for skadens indtræden. Da et sådant tidspunkt i denne sag ikke kan fastlægges éntydigt, lægger retten til grund, at sagsøgers eventuelle skade som det seneste må anses for at have været indtrådt, da Arbejdsskadestyrelsen den 6. maj 2003 udtalte, at styrelsen vurderede Ar [redacted] méngrad og erhvervsevnetab som følge af [redacted] til henholdsvis 20 og 35 procent.

Sagsøger nedagde ikke påstand om erstatning for personskade for ved processkrift af 22. september 2008. Uanset at sagsøger i stævningen af 18. februar 1999 tog forbehold for at forhøje påstanden i forbindelse med krav om erstatning for personskade, finder retten, at et eventuelt krav om erstatning for personskade som følge af det ovenfor anførte nu er forældet, idet sagsøgers forbehold i stævningen ikke uden fornødent ophold blev fulgt op med en påstand.

Det er ubestridt, at parterne ikke indgik en suspensionsaftale vedrørende forældelse af sag-

søgers eventuelle krav på erstatning for tingskade. Fra sagens anlæg i februar 1999 til udgangen af 2006, findes det godtgjort, at de sagsøgte stiltiende accepterede, at sagen ikke blev fremmet, da sagen i lighed med [REDACTED] blev udsat på en afgørelse [REDACTED] og afgørelserne på [REDACTED] som verserede for Østre Landsret.

Fra februar 2007, hvor retten indkaldte parterne til et forberedende retsmøde, som blev afholdt i juni 2007, må det have stået sagsøger klart, at de sagsøgte ikke længere ville acceptere, at sagen ikke blev fremmet uden fornødent ophold.

Retten finder, at sagsøger uanset dette har forsømt at forfølge sagsanlægget inden for rimelig tid. Henset til at sagen har verseret i mere end 12 år, at den behandling af [REDACTED] som sagen drejer sig om, fandt sted for mellem 16 og 22 år siden, og at den ejendom, [REDACTED] er solgt for mere end 5 år siden, lægger retten vægt på, at sagsøger trods gentagne opfordringer fra de sagsøgte og trods pålæg fra retten, fortsat ikke har forelagt sagen for Retslægerådet, og at sagsøger ikke siden rettens kendelse af 25. september 2009, hvorved sagsøger fik medhold i, at der kunne optages syn og skøn vedrørende udbedringsomkostningerne, har fulgt sagen op og foranstaltet syn og skøn gennemført."

Afgørelsen blev stadfæstet ved Østre Landsrets dom af 10. maj 2012, hvoraf blandt andet fremgår følgende:

"At [REDACTED] har for landretten supplerende forklaret blandt andet, [..]

Hun skiftede i 2006 til advokat J. [REDACTED]. Imidlertid overbeviste advokat B. [REDACTED] hende om, at han kunne sætte gang i sagen, og hun skiftede derfor advokat igen. Advokat B. [REDACTED] deponerede imidlertid sin bestalling kort tid herefter. Hun vendte derfor tilbage til advokat J. [REDACTED]. Advokat J. [REDACTED] firma ophørte, og hun måtte igen finde en ny advokat. Det var ikke nemt. Hun fik anbefalet advokat S. [REDACTED]. Der var imidlertid intet samarbejde imellem dem, og han foretog sig ikke noget. Hun skiftede herefter til nuværende advokat, advokat T. [REDACTED] som på det tidspunkt allerede behandlede hendes pensionssag.

[..]

Landsrettens begrundelse og resultat

[..]

Om personskadekravet

Det fremgår af Ar [REDACTED] forklaring, at hun og hendes ægtefælle i årene fra 1989 til 1995 [REDACTED]. Frem til 1989 havde hun et godt helbred, [REDACTED]

På denne baggrund finder landsretten, at Ar [REDACTED] fra dette tidspunkt havde sådanne oplysninger, at den 3-årige forældelsesfrist efter produktansvarsloven skal regnes fra maj 1998.

Ar [REDACTED] har i stævningen fra februar 1999 taget forbehold for at forhøje stævningspåstanden vedrørende tingskade med et krav om erstatning for personskade. En sådan påstand er imidlertid først nedlagt ved processkrift af 22. september 2008. Ar [REDACTED] har således ikke afbrudt den 3-årige forældelse efter produktansvarsloven. Det samme vil være tilfældet, såfremt spørgsmålet skal bedømmes efter den 5-årige forældelsesfrist i 1908-loven i overensstemmelse med Ar [REDACTED] mere subsidiære an-

bringender i stævningen om erstatningsansvar efter almindelige erstatningsretlige principper.

Om tingskadekravet

Ar [REDACTED] sag blev [REDACTED] udsat til udgangen af 2006 på de 6 prøvesager for Østre Landsret og en afgørelse fra EF-Domstolen vedrørende implementering af produktansvarsdirektivet af betydning for mellemhandlernes hæftelsesansvar. Der er ikke forelagt oplysninger, hvorefter det kan bebrejdes Ar [REDACTED] at sagen ikke er fremmet i denne periode og indtil det forberedende møde i Københavns Byret den 13. juni 2007. [...]

Dommerne B. Tegldal og Gry Berdiin udtaler herefter:

Vi tiltræder, at Ar [REDACTED] eventuelle krav om erstatning for tingskade nu er forældet, idet Ar [REDACTED] ikke har forfulgt sagsanlægget inden for rimelig tid, jf. forældelsesloven fra 2007 § 16, stk. 1. Fra juni 2007 må det således have stået Ar [REDACTED] klart, at sagen, der som nævnt var anlagt i 1999, nu aktivt måtte fremmes med henblik på at få den afsluttet, hvilket ikke skete. Det forhold, at hun flere gange har måttet skifte advokat, kan ikke føre til en anden vurdering.

Dommer Ole Dybdahl udtaler:

Således som sagen foreligger oplyst, finder jeg det antageliggjort, at Ar [REDACTED] har et krav på erstatning for tingsskade som følge af, at [REDACTED]

Jeg finder endvidere, at det samlede sagsforløb fra juni 2007 - navnlig henset til at først advokat B [REDACTED] i 2008 og siden advokat J [REDACTED] i 2010 ophørte med at drive advokatvirksomhed, og uanset en periode i andet halvår 2010 hvor sagen ikke blev fremmet - ikke har været så langvarigt, at Ar [REDACTED] kan siges ikke at have forfulgt sagsanlægget inden for rimelig tid, jf. forældelseslovens § 16, stk. 1.

Jeg voterer derfor for, at Ar [REDACTED] krav om erstatning for tingsskade ikke er forældet, hvorfor behandlingen af dette krav skal fortsætte ved byretten.

Afgørelsen træffes efter stemmeflertallet."

Den 1. april 2014 indgav advokat T [REDACTED] stævning i nærværende sag med følgende påstand:

"De sagsøgte tilpligtes in solidum eller hver for sig at betale kr. 871.085,00 til sagsøger med tillæg af procesrente fra Arbejdsskadestyrelsens udtalelse af 6. maj 2003 til endelig betaling sker.

Rentepåstand:

Der tillægges procesrenter fra Arbejdsskadestyrelsens udtalelse af 6. maj 2003 og indtil betaling sker, dog for så vidt angår de ydelser der forfalder efter dette tidspunkt, først fra disses forfaldstidspunkt og indtil betaling sker."

Af stævningen fremgår i øvrigt:

"SAGENS RETLIGE TEMA:

Denne sag vedrører de sagsøgte eventuelle ifaldelse af et professionsansvar i forbindelse med den rådgivning, de har bistået sagsøger med under en retssag, der har verseret siden 1999 til 2012

[...]

ANBRINGENDER:**Ansvarsgrundlag:**

Det gøres gældende, at alle de sagsøgte 1 til 3 enten hver for sig eller in solidum har bidraget til at sagsøgeren fortabte sin adgang til at få prøvet sine krav i realiteten mod de oprindelige sagsøgte, alene på baggrund af de sagsøgte 1 til 3s processuelle adfærd under retssagen.

Det kan ved bedømmelsen af professionsansvaret for de sagsøgte lægges til grund, at ingen af de sagsøgte formåede at få gennemført syn og skøn til dokumentation af omfanget af [REDACTED] hverken før eller efter sagsøgeren solgte ejendommen i 2005, og at ingen af de sagsøgte 1 til 3 formåede at få nedlagt et personskadekrav, eller i stedet for at tage forbehold for nedlæggelse af et krav rent faktisk at nedlægge en anerkendelsespåstand."

Endvidere fremgår det af stævningen, at sagsøgeren havde søgt 3. instansbevilling med henblik på indbringelse af Østre Landsrets dom for Højesteret, men at Procesbevillingsnævnet havde meddelt afslag i november 2012.

I juli 2014 indtrådte advokat Anders Brøndtved som ny advokat for sagsøgeren.

Forklaringer:

Der er afgivet forklaringer af Ar [REDACTED] advokatfuldmægtig B [REDACTED] [REDACTED] advokat J [REDACTED] og advokat S [REDACTED]

Ar [REDACTED] har forklaret, at hun indimellem lider af hukommelsestab, hvorfor der kan være nogle forhold, hun ikke kan huske. Det begyndte efter, at [REDACTED] i 1989. Hun oplevede først hukommelsestab i forbindelse med sit arbejde, hvor hun var sproglærer. Hun har siden fundet ud af, at hun [REDACTED] fik MCS. MCS medfører, at hun akut ikke kan trække vejret. Det medfører endvidere, at hun får kvalme, bliver svimmel og ryster. Især oplever hun koncentrationsbesvær. Hun er i dag folkepensionist. Hun får ordineret medicin.

Oprindeligt havde hun advokat H [REDACTED] til han frasagde sig posten som hendes advokat. Det var i 2003. Så gik hun til B [REDACTED]

[REDACTED] Det er sandsynligt, at det var i 2003, at B [REDACTED] overtog sagen. Han repræsenterede hende frem til 2006. Så overtog advokat J [REDACTED] sagen. Det var frem til 2008, hvor sagen gik tilbage til B [REDACTED] Det var et lille halvt år, fra januar 2008 til juni 2008, hvor B [REDACTED] endeligt udtrådte af sagen. Der var ingen forklaring på, at han udtrådte af sagen. Hun har ikke hørt noget om, at han stoppede som advokat. J [REDACTED] fik da sagen igen. Det var indtil maj 2010, så udtrådte han. Efter J [REDACTED] overtog advokat S [REDACTED] sagen. Det var også ca. et halvt år. Den 13. januar 2011 overtog advokat T [REDACTED] sagen. Det var muligt, at det skete tidligere, og at den 13. januar 2011 blot var det tidspunkt, hvor han fysisk modtog sagsakterne.

Da Th [redacted] overtog sagen, fik hun at vide, at det var sandsynligt, at sagen var forældet. I den sidste del af Hå [redacted] tid begyndte modparterne at tale om, at hendes sag var forældet. Der var ingen begrundelse herfor, og hun opfattede det som en slags påstande, der skulle lukke sagen. Hun har ikke haft det indtryk, at de advokater, der trådte til senere, var enige heri eller tog det alvorligt. Hun mindes, at det var i forbindelse med, at det var deres tur til at opnå forlig [redacted] at modparterne sagde, at sagen var forældet. Det var mens advokat Hå [redacted] behandlede sagen.

På et tidspunkt i 2007 sagde B [redacted] at hendes modparter jo sagde, at deres sag var forældet. Hun svarede, at det var godt med dem, og at det var dem selv, der havde trukket sagen i langdrag ved at sende sagen til EF-Domstolen. De snakkede ikke mere om det. Modparterne var vanskelige. Hendes advokater fik kam til deres hår. Hun havde ikke selv faglig viden om spørgsmål om forældelse. På et tidspunkt fik hun at vide, at der var 30 år forældelse på forurening.

Th [redacted] mente, at det var nødvendigt, at de fik rettens ord for, om det var forældet eller ej, da det var omsonst at arbejde videre med andet, hvis den var forældet. Hun husker ikke, hvad Th [redacted] gav som sin egen vurdering. Han ville vide, hvor de stod. De mente dog selvfølgelig ikke, at sagen var forældet.

Hun har søgt om 3. instansbevilling, men det er blevet afslået. Th [redacted] havde varslet sagsanlæg over for de sagsøgte. De sagsøgte har alle advaret de tidligere advokater om senere sagsanlæg. Hun tænkte om Th [redacted] breve af 18. og 19. januar 2011, at det sikkert var proceduren, fordi det kunne hun huske fra de tidligere advokater.

Hun forstår ikke, hvorfor der først blev udtaget stævning i april 2014. Hun har forsøgt at få Th [redacted] til at udarbejde stævning, og han lavede et udkast tidligere, men hun ved ikke, hvorfor der gik så lang tid. Hun havde indtryk af, at han havde meget travlt. Han var svær at få i tale, og møder blev ustandseligt aflyst.

De skulle først overstå dommene. Derpå fulgte ansøgning om at komme i Højesteret, fordi den ene dommer gav dem ret. Hun synes stadig, der gik for lang tid. Det har været mange år, det har stået på.

Th [redacted] er ikke inddraget i nærværende sag, men hun kan ikke udelukke, at der kommer en sag mod ham.

Hun synes selv, hun har været meget aktiv i alt, hvad der er foregået. Hun mener ikke, hun er skyld i, at der er gået så lang tid. Når der kom en ny advokat, brugte denne lang tid på at sætte sig ind i sagen. Hun har en mistanke

om, at ikke alt materiale gik videre til den næste advokat. Det har krævet stor forberedelse for advokaten til enhver tid.

Advokaterne S [redacted] og P [redacted] fra Aarhus hjalp med personskadesagen. Det var inden, B [redacted] kom ind i sagen. Arbejdsskadeanstaltens brev af 6. maj 2003 blev sendt til advokat S [redacted] B [redacted] ville godt tage både personskade- og tingskadesagen. På et tidspunkt sagde hun derfor, at advokat S [redacted] skulle holde op. Det var vist inden Arbejdsskadeanstaltens udtalelse af 3. maj.

Hun fik førtidspension i 2003, men hun fik alene forhøjet almindelig pension. Da hun var ude af stand til at være på en arbejdsplads, ville hun have den forhøjet. Hun henvendte sig til T [redacted] herom. Hun husker ikke, hvornår det var.

T [redacted] kørte sagerne i byret og landsret. Hun talte med ham om det forhold, at modparterne påstod forældelse, når det var dem, der havde trukket sagen ud.

Hun kan ikke mindes, at de har talt om, at de sagsøgte skulle afgive forklaring under sagen om forældelse. Men det kunne have været meget rimeligt.

B [redacted] har forklaret, at han blev uddannet jurist i 1988 og blev advokat i 1998. Han overtog [redacted] i juli/august 2002, men han kan ikke huske, om han også overtog sagsøgerens sag på det tidspunkt. Han har ikke længere adgang til sagens akter. Sagsøgeren og hendes mand var meget aktive i sagen.

Han har kunnet læse sig til, at det formentlig er rigtigt, at han henover midten/slutningen af 2003 overtog personskadesagen. Han kan ikke huske, om han fik tingskadesagen allerede i 2002, men det var formentlig først i 2003. Han kunne se, at der var taget forbehold for krav på erstatning for personskade. Han overvejede, om forbeholdet var godt nok. Hans vurdering var, at det var godt nok, fordi modparterne lavede de benspænd, de kunne. Han mente ikke, at kravet var forældet, da det ikke var skadelidte der trænede sagen.

Frem til J [redacted] overtagelse modtog han mange [redacted] For Landsretten var der [redacted] prøvesager. Modparterne ville have sagerne udsat på en afgørelse fra EF-domstolen. Han forsøgte at få sagerne fremmet, men de blev udsat. Han havde løbende en diskussion med sagsøgeren om ting, hun ville have foretaget, men hvor han måtte sige, at det ville være spildte kræfter. De kunne ikke blive enige om strategien. Da dommen kom i [redacted] overgik sagen til J [redacted] Han husker dog ikke præcist, hvornår dette skete. Han ved ikke, om sagsmaterialet overgik til sagsøgeren eller blev sendt til J [redacted] Det kunne godt være sket noget tid inden, J [redacted] begyndte at skrive i sagen.

I 2008 var han ansat i advokatfirmaet Rø [redacted] hvor han behandlede sagen fra januar 2008. Med udgangen af april 2008 fratrådte han fra Rø [redacted] Derpå kom han til advokatfirmaet E [redacted] i [redacted] hvor han også var ansat. Han tog sagen med. I midten af juni fratrådte han i B [redacted] I begyndelsen af juli 2008 overtog J [redacted] sagen på ny. Han husker det sådan, at han udleverede sagsakterne til sagsøgeren primo juni. Han deponerede derpå sin bestalling.

Han blev ikke indkaldt til at afgive forklaring under sagen. Om han har fået breve undervejs om det ene eller andet, kan han ikke udelukke, men han har ingen erindring herom.

Det er formentlig rigtig, at der blev holdt forberedende retsmøder i 2007 som anført i byrettens dom. Men han repræsenterede ikke sagsøgeren på det tidspunkt, idet han først genindtrådte på et senere tidspunkt.

Advokat J [redacted] har forklaret, at han altid har været ansat advokat. Han kom ind i sagen i maj 2006. Det var første gang, han stiftede bekendtskab med [redacted] Han havde kun sagsøgerens sag på det tidspunkt. Det må være lige omkring maj 2006, han overtog sagen. Sagsøgeren valgte at skifte advokat, fordi hun ikke var enig i B [redacted] strategi.

Retssagen stod i bero på udfaldet af [redacted] for så vidt angår tingsskade. Med hensyn til personsskaden skulle de presse på og få sat gang i det. Det er korrekt, at han den 19. maj 2006 forsøgte at få retshjælp til en påstand om personskade, men det blev afslået. Han ved ikke, om der blev meddelt retshjælpsforsikring senere, men formentlig ikke i og med at sagen ikke er blevet fremmet.

Han mener ikke, at han i 2. halvår 2007 deltog i de forberedende møder i byretten, han har ikke faktureret herfor.

Han husker ikke, om der var drøftelser om forældelse. Sagen var ikke særlig aktiv. Den afventede [redacted] Sagsøgerens sag indeholdt en del papirer. Det var nogle kasser og mapper. Han satte sig ikke ind i alle papirerne. En del af disse vedrørte de ting, der var skadet, og det var de ikke kommet til endnu. Derudover var der blandt andet spørgsmål om personskade.

Det passer meget godt, han indtrådte på ny i juli 2008.

Da han indtrådte for anden gang, stod sagen på to ting, syn og skøn på ejendommen, og at få dokumenteret, at der var en personskade ved spørgsmål til Retslægerådet. Det var der, indsatsen blev lagt. På det tidspunkt havde han flere [redacted] Han husker ikke, om han drøftede forældelse med sagsøgeren. Han vil tro, han har gjort det, hvis modparterne har nævnt det. Der blev pr. automatik skrevet forældelse i alle processkrifter fra den anden side.

Da han udtrådte, var der endnu ikke opnået enighed om syn og skøn. For så vidt angår personskade var sagen så vidt han husker indleveret til Retslægerådet, men der var uenighed om, hvilke bilag, Retslægerådet skulle have. Han husker ikke, om der opnåedes enighed, før han udtrådte.

Der var ikke omstændigheder, der gjorde, at han ikke kunne fremme sagen. Han var på kontoret. I 2010 var der stadig ikke enighed. Modparterne forsøgte at træne sagen. På visse punkter var de dog medgørlige. De var meget interesserede i syn og skøn.

Han havde ikke adresse på [redacted] den 18. januar 2011, og han har ikke modtaget TI [redacted] brev før denne sag. Han hørte første gang om krav mod ham i foråret 2013 i forbindelse med, at TI [redacted] ringede til ham. Der kom et brev hurtigt derefter. Han kontaktede derpå forsikringen. Han er ikke herre over egen forsikringsdækning, da han er ansat.

Han husker ikke og tror ikke, han har taget initiativ til at udskille spørgsmålet om forældelse til særskilt delhovedforhandling.

Advokat S [redacted] har forklaret, at han har afleveret alle sagsakterne, men han kan huske, at han den 9. juli 2010 havde et møde af 2½ times varighed med sagsøgeren og hendes mand. Inden mødet havde han fået nogle flyttekasser, der indeholdt [redacted] sager og [redacted] yderligere sager, der verserede ved Østre Landsret.

Sagerne var vanskelige. Modparterne fremsatte indsigelser mod alt og alle. De forsøgte at træne alt, hvad de kunne. Senest havde advokat Ka [redacted] fremsat indsigelser mod den ene syns- og skønsmands habilitet. Skønsmanden var kommet med en afgørende erklæring om [redacted] Hvis Ka [redacted] havde haft held med sin indsigelse, ville det have betydet, at arbejdet siden 1999 var faldet til jorden, men det fik han afværget. Sagsøgeren blev løbende orienteret om status.

Han skrev til [redacted] Forsikring for at få at vide, hvor meget retshjælp, der var tilbage, før han ville træde ind i sagen. Han var således alene indtrådt med forbehold for at få fuld dækning. Han fik aldrig noget svar, før han den 28 eller 29. december 2010 modtog en e-mail fra TI [redacted] Han blev overrasket over, at sagsøgeren ville have sagerne til TI [redacted]

Sagen lå ikke stille i hans tid. Han havde kunnet se, der var sager [redacted] Efter TI [redacted] overtog sagen, har han kun modtaget brev af 19. januar 2011 fra TI [redacted] Han har intet hørt i øvrigt, herunder er han ikke blevet orienteret om processkrifter eller hørt om delhovedforhandlingen. Han blev først orienteret om de to afgørelser ved sagsanlægget i nærværende sag.

Han husker ikke, om spørgsmål om forældelse blev drøftet med sagsøgeren. Han mener ikke, at sagsøgeren eller hendes mand sagde noget herom. Det var en heksekedel, da han overtog sagen. Der var frister i ankesagerne, der skulle overholdes. Der skete meget. Han skulle sætte sig ned og gennemgå [REDACTED] ikke bare sagsøgerens sag.

Han overholdt ikke byrettens frist vedrørende forslag til syns- og skønsmand, da man ikke kunne blive enige med de sagsøgte advokater. Det var som om at løbe ind i en mur.

Han er ansat advokat. Sagen er anmeldt til ansvarsforsikringen. Han mener, den er anerkendt.

Procedurer:

Sagsøgeren har i påstandsdokument af 6. maj 2015 anført følgende:

"ANBRINGENDER:

Til støtte for den nedlagte påstand gøres det gældende,

- at krav mod producenten, for så vidt angår personskadekrav, blev forældet den 10. maj 2001, forinden de sagsøgte repræsenterede sagsøger,
- at ingen af de sagsøgte har rådgivet sagsøger om, at kravet var forældet, hvorefter sagsøger kunne have rettet krav mod Ha [REDACTED] sagsøgers tidligere advokat.
- at sagsøger først ved Østre Landsrets dom af 10. maj 2012 fik et krav imod de sagsøgte,
- at sagsøger forinden burde have haft kendskab til kravet imod de sagsøgte,
- at brev fra advokat Th [REDACTED] til de sagsøgte ikke beviser, at sagsøger vidste, at hun havde et krav mod de sagsøgte,
- at sagen, for så vidt angår personskadekravet, ikke er forældet, idet de sagsøgte burde have rådgivet sagsøger om muligheden for at rette krav mod Ha [REDACTED]
- at sagen, for så vidt angår tingskadekravet, ikke er forældet, idet sagsøger forinden var pligtig til at forfølge kravet overfor producent og forhandler,
- at sagsøgers krav ikke er forældet
- at sagsøger ikke har udvist retsfortabende passivitet
- at der ikke er mangler ved stævningen som gør, at sagen skal afvises
- at krav kan rettes mod alle de sagsøgte som rette sagsøgte
- at sagsøger ikke under spørgsmål om forældelse, passivitet eller mangler ved stævning skal dokumentere ansvarsgrundlag.
- at sagen som følge heraf skal fremmes."

Sagsøgte 1 har i påstandsdokument af 22. april 2015 anført følgende:

"Anbringender

Sagsøger har som bilag 20 fremlagt påstandsdokument udarbejdet af sagsøgers advokat i sagen [REDACTED]. Dokumentet er et ensidigt udformet partsindlæg, og kan ikke tillægges bevismæssig betydning.

Sagsøgte 1 kan tilslutte sig det af sagsøgte 3 i processkrift af 29. januar 2015 og af sagsøgte 2 i processkrift IIA af 3. marts 2015 anførte om sagens mangelfulde oplysning og den processuelle virkning heraf.

Sagsøgte 1 opfordrede allerede ved svarskrift af 14. juni 2013 (opfordring 1B) sagsøger til at fremlægge al korrespondance med retten, herunder alle processkrifter. Dette afviste sagsøger udtrykkeligt ved processkrift af 14. oktober 2014, s. 3. Det beror på sagsøgers manglende efterkommelse af denne opfordring, at sagen ikke er bedre oplyst.

Sagsøgte 2 har ved processkrift IIA af 3. marts 2015 (s. 2) gjort gældende, at den af sagsøger nedlagte påstand er uegnet til at indgå i en domskonklusion, hvorfor sagsøgte 2, hvis påstanden fastholdes, vil nedlægge afvisningspåstand.

Sagsøgte 1 kan tilslutte sig det om påstanden anførte. Påstanden burde rettelig lyde

Sagen fremmes og under den fortsatte behandling lægges det til grund, at et eventuelt krav mod de sagsøgte ikke er forældet eller ophort på grund af passivitet

[..]

Vedrørende sagsøgte 1's afvisningspåstand gøres det gældende, at sagsøger ikke i tilstrækkelig grad har præciseret, hvilke forhold de sagsøgte erstatningsansvar baseres på. Der henvises til retsplejelovens § 348, stk. 2, nr. 4 om kravene til sagsfremstilling.

Sagsøgte opfordrede allerede ved svarskrift af 13. juni 2014 (s. 2) sagsøger til at præcisere, på hvilket tidspunkt, sagsøgte 1 skulle have handlet ansvars-pådragende. På trods af denne, og tilsvarende opfordringer fra de to øvrige sagsøgte, har sagsøger fortsat ikke redegjort for, på hvilket tidspunkt eller på hvilket grundlag hver af de tre sagsøgte skulle ifalde ansvar.

Også i forhold til det udskilte forældelsesspørgsmål er dette af væsentlig betydning. Forældelse af et muligt krav må, for hver af de tre sagsøgte regnes fra det tidspunkt, hvor den pågældende har foretaget de handlinger eller undladelser, der begrundes ansvaret, jf. § 2, stk. 3, smh. § 2, stk. 4.

Sagsøgte 1 kan med ovenstående bemærkninger derfor tilslutte sig sagsøgte 2's afvisningspåstand, idet sagsfremstillingen (fortsat) er uegnet til i tilstrækkeligt omfang at identificere de handlinger, for hvilke de sagsøgte påstås erstatningsansvarslige, og dermed fra hvilket tidspunkt, den treårige forældelsesfrist skal regnes.

Vedrørende sagsøgtes frifindelsespåstand gøres det gældende, at ethvert krav mod sagsøgte 1 var forældet senest i juni 2011. Stævning er udtaget i april 2014, næsten 3 år efter dette tidspunkt.

Det bemærkes, at forældelsesspørgsmålet må vurderes individuelt for hver af de tre sagsøgte. Sagsøgte 1 finder dog anledning til at bemærke, at sagsøger fra den 13. januar 2011 har været repræsenteret af advokat Tl [REDACTED] der som sagsøgers advokat også udtog stævning i denne sag.

Såfremt sagsøger havde et krav mod nogen af de sagsøgte, kunne og burde dette være fremsat senest den 12. januar 2011, hvor Tl [REDACTED] tiltrådte som advokat. Stævning er udtaget mere end 3 år efter dette tidspunkt.

Vedrørende kravet mod sagsøgte 1 gøres det mere specifikt gældende, at den ansvarspådragende handling eller undladelse ikke kan være foretaget på noget tidspunkt efter juni 2008, hvor sagsøgte 1 deponerede sin bestalling og udtrådte af sagen, hvorfor forældelse er indtrådt senest i juni 2011.

Sagsøger har trods sagsøgtes opfordringer ikke præciseret, på hvilket tidspunkt eller grundlag sagsøgte 1 skulle være erstatningsansvarlig, hvilket ved vurderingen må tillægges processuel skadevirkning.

Selv på det meget begrænsede oplysningsgrundlag, er det imidlertid klart, at ethvert krav mod sagsøgte 1 ved udtagelse af stævning var forældet.

Sagsøger har overfor de 3 sagsøgte gjort gældende, at de ved undladelser har bevirket, at sagsøger har *"fortabt sin adgang til at få prøvet sine krav"*, jf. sagsøgers stævning s. 4. Der henvises endvidere til sagsøgers replik af 8. august 2014, s. 1.

Erstatningskravet mod sagsøgte 1 må, som også kravene mod sagsøgte 2 og 3, retligt subsumeres under forældelseslovens § 2, stk. 3, om erstatning i kontrakt, idet de sagsøgte alle repræsenterede sagsøger på kontraktligt grundlag.

Den ansvarspådragende rådgivning må principielt anses for ydet på det tidspunkt, hvor sagsøger på grund af forældelse eller passivitet fortabte sine krav, og alene den advokat, der på dette tidspunkt repræsenterede sagsøger, kan derfor gøres ansvarlig.

Allerede fordi sagsøger ikke har præciseret, på hvilket tidspunkt, og dermed under hvilken advokats behandling, et muligt krav er forældet, må de sagsøgte frifindes. Frifindelse synes i denne sag nærliggende, da sagsøgte ikke alene har haft anledning og mulighed for, men direkte er opfordret til, at præcisere, hvornår et eventuelt tab skulle være indtrådt.

Uanset, at sagsøger ikke har præciseret, hvornår sagsøgte 1 skulle være ifaldet ansvar, er det dog muligt at fastslå, at de fremsatte krav er forældede.

Selvom den erstatningspådragende handling/undladelse ikke af sagsøger er nærmere præciseret eller tidsfæstet, er det således åbenbart, at det må være sket på et tidspunkt, hvor sagsøgte 1 repræsenterede sagsøger.

Da sagsøgte 1 ikke efter juni 2008 har repræsenteret sagsøger, kan sagsøgte 1 på intet tidspunkt herefter have foretaget ansvarspådragende handlinger eller undladelser. Forældelsesfristen kan derfor i intet tilfælde regnes fra et senere tidspunkt end juni 2008, og forældelseslovens 3 årige forældelsesfrist udløb derfor senest i juni 2011, 3 år før stævning er udtaget, jf. forældelseslovens § 2, stk. 3, jf. § 3, stk. 1.

Forældelseslovens § 3, stk. 2, om suspension ændrer ikke herved.

Også suspensionsspørgsmålet er vanskeliggjort af, at sagsøger ikke har præciseret, hvornår eller hvorfor krav mod den enkelte sagsøgte skulle være opstået. En mulig suspension af erstatningskrav for advokatrådgivning kan imidlertid efter fast praksis ikke udstrækkes længere end indtil det tidspunkt, hvor skadelidte lader sig repræsentere ved ny advokat. Der henvises til von Eybens gennemgang i *Forældelse efter forældelsesloven af 2007* s. 464ff., Peter Blok i *Hyldestskrift til Jorgen Norgaard* s. 614ff.

Den 12. januar 2011 tiltrådte Th[redacted] som advokat for sagsøger, og efter dette tidspunkt kan sagsøger derfor ikke påberåbe sig suspension i forhold til nogen af de sagsøgte.

Særligt vedrørende sagsøgers krav mod sagsøgte 1 bemærkes, at sagsøgte 1 allerede i juni 2008 udtrådte af sagen, og at sagsøger straks herefter fik ny juridisk repræsentation. Forældelsesfristen for et muligt krav mod sagsøgte 1 kan derfor ikke være suspenderet efter dette tidspunkt, og også under anvendelse af forældelseslovens suspensionsregler forældedes sagsøgers mulige krav mod sagsøgte 1 derfor senest i juni 2011.

Det bemærkes supplerende, at sagsøger trods opfordring ikke har fremlagt processkrifter og retsbøger fra by- og landsretsbehandlingen af sagsøgers oprindelige krav, hvorfor det ikke er muligt at fastslå, om og hvornår forældelsesindsigelse i første gang blev gjort gældende i denne sag (Sagsøgte 3's processkrift af 29. januar 2015, s. 5).

Dette må ved sagens afgørelse tillægges processuel skadevirkning således, at det lægges til grund, at forældelsesindsigelsen var rejst inden april 2011, og dermed mere end 3 år forinden udtagelse af stævning mod de tre sagsøgte. Også af denne grund kan forældelsesfristen ikke anses for suspenderet indtil et tidspunkt, der ligger mindre end 3 år forud for udtagelse af stævning, hvorfor de sagsøgte alle må frifindes.

Særligt vedrørende sagsøgers anbringende om, at forældelsesfristen efter for-

ældelseslovens § 2 skal regnes fra det tidligste tidspunkt, til hvilket sagsøger kunne have krævet fordringen opfyldt, og at forældelsesfristen skal regnes fra landsrettens dom af 10. maj 2012 bemærker sagsøgte 1 følgende (sagsøgers processkrift 1 af 14. oktober 2014 om forældelse, s. 2):

Forældelseslovens § 2, stk. 1, hvortil sagsøger henviser, finder efter bestemmelsens ordlyd anvendelse, "*medmindre andet følger af andre bestemmelser*". Det er tilfældet i denne sag, hvor forældelseslovens § 2, stk. 3, finder anvendelse – og foreskriver et andet begyndelsestidspunkt.

Som anført må sagsøgers krav – uanset, at sagsøger ikke har ønsket nærmere at præcisere dette – utvivlsomt karakteriseres som et erstatningskrav i kontrakt. Der henvises til U2000.1841V, FED2000.2882Ø, FED1997.878Ø og FED1996.893V, alle om rådgiveransvar. Dommene omtales af Bo von Eyben i Karnovs note til § 3, stk. 3, om forældelse af ansvar i kontrakt. Der henvises supplerende til Bo von Eyben i *Forældelse efter forældelsesloven af 2007* s. 259ff. om rådgiveransvar.

Forældelse må i forhold til alle de sagsøgte derfor bedømmes efter forældelseslovens § 2, stk. 3, om ansvar i kontrakt, hvortil bemærkes, at det af forarbejderne fremgår, at (Bet 1460/2005 s. 440) "*ved krav i anledning af fejlagtig rådgivning og lignende vil begyndelsestidspunktet normalt være det tidspunkt, da fejlen begås, eller det fejlagtige råd gives*".

Der henvises om anvendelsen af § 2, stk. 3, til det ovenfor anførte, hvorefter det fastholdes, at forældelse af ethvert krav mod sagsøgte 1 senest er indtrådt i juni 2011."

Sagsøgte 2 har i påstandsdokument af 29. april 2015 anført følgende:

"ANBRINGENDER

Ad. afvisningspåstanden

Det gøres gældende, at sagsøgers påstand er uklar og uegnet til at indgå i en domskonklusion. Påstanden har reelt karakter af anbringender. Sagsøgte 2 kan tilslutte sig opfordringen fra sagsøgte 1 til at tilrette påstanden i overensstemmelse med formuleringen foreslået af sagsøgte 1.

Det gøres gældende, at sagsøger trods de sagsøgtes utallige opfordringer fortsat ikke i tilstrækkelig grad har præciseret, hvilke faktiske handlinger/undladelser de sagsøgtes erstatningsansvar baseres på. Endvidere er der hverken fremlagt processkrifter eller retsbogsudskrifter fra den oprindelige retssag. Der er risiko for, at forældelse er indtrådt allerede på et tidligere tidspunkt end det kan vurderes ud fra fremlagte oplysninger og dokumenter. Stævningen og de yderligere processkrifter er dermed uegnet til at danne grundlag for sagens behandling. Sagsøgte 2 henviser til retsplejelovens § 349 jf. retsplejelovens § 348, stk. 2, nr. 4. Det bemærkes, at sagsøgte 2 ikke

har adgang til sin tidligere sag og ikke har mulighed for at bidrage til afhjælpning af det mangelfulde grundlag for sagens behandling.

Ad. frifindelsespåstanden

Det gøres gældende, at kravet mod sagsøgte 2 er forældet.

De 3 sagsøgte har på intet tidspunkt drevet advokatvirksomhed sammen og bærer ikke noget fælles ansvar for forældelsen af sagsøgers krav. Forældelse skal vurderes individuelt for hver enkelt sagsøgt.

Erstatningskravet mod de sagsøgte henhører retligt under forældelseslovens § 2, stk. 3 om erstatning i kontrakt. Forældelsesfristen er 3 år jf. forældelseslovens § 3, stk. 1, og forældelsesfristen regnes fra tidspunktet for misligholdelsen af kontrakten jf. forældelseslovens § 2, stk. 3. Det fremgår af forarbejderne og retspraksis, at begyndelsestidspunktet ved påstået rådgiveransvar normalt er det tidspunkt, hvor fejlen begås, jf. også de yderligere bemærkninger i påstandsdokumentet fra sagsøgte 1. Sagsøgte 2 udtrådte endeligt af sagen i maj 2010, hvor begyndelsestidspunktet senest skal regnes fra.

Forældelsesfristen i forhold til sagsøgte 2 er først afbrudt ved sagsøgers indlevering af stævning mod sagsøgte 2 i april 2014, hvilket er næsten 4 år efter sagsøgte 2 udtrådte. Medmindre forældelsesfristen har været suspenderet frem til 3 år før stævningens indlevering, er sagsøgers krav således forældet. Det bemærkes, at der ikke er indgået en suspensionsaftale.

Fra det tidspunkt, hvor sagsøger havde eller burde have fået kendskab til fordringen mod sagsøgte 2 ophører suspension jf. forældelseslovens § 3, stk. 2. Det gøres gældende, at forældelsesfristen ikke har været suspenderet frem til 3 år før stævningens indlevering.

En mulig suspension ophører senest på det tidspunkt, hvor sagsøger blev repræsenteret af ny advokat, som havde anledning til at forholde sig til erstatningskravet. Dette tidspunkt er senest den 12. januar 2011, hvor advokat Tl[redacted] tiltrådte som advokat for sagsøger.

Sagsøgers erstatningskrav mod sagsøgte 2 i anledning af påstået personskaade er rejst ved brev af 18. januar 2011 (bilag 18). Brevet er sendt til sagsøgte 2's tidligere arbejdsgiver, og sagsøgte 2 modtog ikke brevet. Senest den 18. januar 2011 havde sagsøger således enten viden eller burde viden om, at sagsøger risikerede at lide tab, fordi kravet mod de oprindeligt sagsøgte kunne være forældet, og at dette kunne være sagsøgte 2's ansvar.

Advokat Tl[redacted] havde gennemgået sagsakterne inden brevet af 18. januar 2011 og havde i den grad anledning til at forholde sig til de oprindelige sagsøgtes forældelsesindsigelser, og hvem der kunne bære ansvaret, såfremt de fik medhold. Sagsøger må tåle identifikation med advokat Tl[redacted] i forhold til spørgsmålet om suspension.

Sagsøgte 2 henviser endvidere til bilag 20, side 7, sidste afsnit. Det fremgår heraf, at den oprindeligt sagsøgte [REDACTED] i et telefonisk retsmøde den 20. december 2010 har bemærket, at hele sagen var forældet på grund af manglende fremdrift. En eventuel suspension må ophøre senest på dette tidspunkt.

Det bestrides, at det har betydning for forældelsesfristens begyndelsestidspunkt og/eller for suspension, hvornår byretten og landsretten har afsagt dom i retssagen mod de oprindeligt sagsøgte.

Såfremt retten ikke finder kravet mod sagsøgte 2 forældet allerede på baggrund af det begrænsede oplysningsgrundlag i retssagen, gøres det gældende, at det begrænsede oplysningsgrundlag alene skyldes sagsøgers manglende opfyldelse af de sagsøgte relevante provokationer, hvilket ved rettens vurdering må tillægges processuel skadevirkning for sagsøger jf. retsplejelovens § 344, stk.2. Der henvises til manglende opfyldelse af følgende provokationer:

- at sagsøger ikke har opfyldt følgende opfordring 1A i svarskriftet fra sagsøgte 1: "Sagsøger opfordres 1A til at præcisere, hvorpå og på hvilket tidspunkt man gør gældende, at sagsøgte 1 skulle have handlet ansvarspådragende". Sagsøgte 2 har i sit foreløbige svarskrift tilsluttet sig opfordringen fra sagsøgte 1. Når sagsøger ikke vil tidsfæste den enkelte sagsøgte mulige ansvarspådragende fejl, må det tillægges virkning til fordel for sagsøgte 2 i forhold til rettens stillingtagen til forældelsesindsigelsen.
- at sagsøger ikke har opfyldt følgende opfordring 2A i duplikken fra sagsøgte 2: "Sagsøger opfordres (2A) til at fremlægge alle processkrifter og retsbogsudskrifter fra juni 2007 og frem til januar 2011". Når sagsøger ikke vil opfylde provokationen, må det tillægges virkning til fordel for sagsøgte 2 i forhold til rettens stillingtagen til forældelsesindsigelsen.

Såfremt kravet mod sagsøgte 2 ikke er forældet, gøres det gældende, at det er fortabt som følge af retsfortabende passivitet. Til støtte herfor skal det navnlig anføres, at Københavns Byret allerede i dom afsagt den 5. juli 2011 anså sagsøgers krav for forældet og at dommen blev stadfæstet af Østre Landsret den 10. maj 2012. Sagsøgte 2 blev ikke bekendt med det sagsøgers erstatningskrav før en telefonisk henvendelse fra advokat TI [REDACTED] i foråret 2013. Først næsten to år efter landsrettens dom anlagde sagsøger retssag mod sagsøgte 2."

Sagsøgte 3 har i påstandsdokument af 5. maj 2015 anført følgende:

"Sagsøgers påstand i påstandsdokumentet er ikke en påstand i Retsplejeloven forstand. Den er derfor – som stævningen – klart uegnet til at danne grundlag

for en dom, jf. § 348, stk. 1 og stk. 2, jf. § 349.

Se også Proceduren, 3. udgave, 2009.205 ff., 219-221 samt 222 ff..

[..]

Sagsøgers procesførelse siden sagsanlægget i april 2014 må anses for stærkt kritisabel, ustruktureret og e.o. uforsvarlig, allerede fordi vigtige og relevante "150" bilag, der kun befinder sig i sagsøgers besiddelse, bevidst er undladt fremlagt af sagsøger.

Se også det afsluttende afsnit i dette påstandsdokument om tilkendelse af forhøjede sagsomkostninger til sagsøgte 3. Rpl. §§ 318, 319, jf. 336 a.

Bilagene 19-20 er fx kommet "drypvis" og kun efter kraftige og gentagne opfordringer fra de sagsøgte under denne sags nu afsluttede skriftveksling.

1.

Stævningen med bilag opfylder - stadig - ikke kravene til stævningers indhold i Retsplejelovens §§ 348-349, jf., Proceduren, 3. udgave 2011, 128 ff.

Stævningen er tilsyneladende udarbejdet i hast, men det undskylder ikke de konkrete, væsentlige mangler, der fortsat består over 1 år efter sagsanlægget i 2014.

Sagen skal derfor afvises ved Rettens beslutning, jf. § 349.

Sagsøger har haft rig mulighed for og over 365 dage til at afhjælpe manglerne.

Sagsøger skal derfor ikke have yderligere frist hertil, jf. § 349, stk. 2.

Sagsøgte har heller ikke efterkommet sagsøgte 3's editionsanmodning, se fx bilag B.

Også dette faktum **begæres** tillagt processuel skadevirkning, jf. § 344, stk. 2.

Sagsøger fremlægger i sidste øjeblik et partsindlæg fra hendes modparter i form af bilag 20: Indstævntes påstandsdokument på 25 sider af 29/3/2012 i sagsøgers endeligt afgjorte ankesag, ØL. [REDACTED]

Sagsøger undlader at redegøre for, hvad hun vil bruge dette modpartsindlæg til, herunder undlader at præcisere i forhold til hver enkelt sagsøgte, hvilke relevante afsnit, som hun vil påberåbe sig 20. maj 2015.

En modparts referat af et faktisk sagsforløb, som sagsøgte 3 ikke har haft indflydelse på, er ikke et fuldgældigt bevis i en retssag med mundtlig retspleje.

Bilag 20 kan derfor aldrig erstatte en vidneforklaring fra - in casu - advokat Ka [REDACTED] der har konciperet bilag 20.

Bilag 20 kan heller ikke anses for at have afhjulpet manglerne i stævning og sagsøgers øvrige processkrifter.

Bilag 20, side 11-23 (anbringender) bekræfter og bestyrker ubestridt berettigelsen af de sagsøgte indsigelser mod sagsøgers fortsatte undertrykkelse af relevante bilag fra sagsøgers afgjorte retssag.

Retten kan af pagineringen øverst på bilag 20 (s. 68-92) konstatere, at sagsøger de facto er i besiddelse af - ikke fremlagte - bilagsekstrakter m.v. fra den i 2012 endeligt afgjorte landsretssag.

Hvorfor forholder sagsøger - fortsat - de sagsøgte og Retten disse "150 bilags" indhold? Se også sagsøgers afvisende brev af 15/9/2014.

Sagsøger har vel gjort sig sine overvejelser om procesrisici m.v.. da sagsøger uden varsel - men for sent - anlagde nærværende retssag i april 2014.

P.t. står sagsøgte 3 kun med bilag 19-20 og sagsøgers - mangelfulde og utilstrækkelige stævning samt processkrift af 14/10/2014, når sagsøgte 3 skal tage stilling til de udskilte forhold.

I sagsøgers brev af 11/11/2014 afviser sagsøger også at adcitere/procestilvarsle/suspendere forældelse og passivitet over for sagsøgers tidligere advokat, Ti [REDACTED] der har tabt sagsøgers 2 sager.

Sidstnævnte advokat er heller ikke indkaldt af sagsøger som vidne til delforhandlingen den 20/5/2015, uanset hans bilag 19 er fremlagt.

Disse forsømmelser **begæres** også tillagt processuel skadevirkning for sagsøger, jf. § 344. stk. 2.

Sagsøgers/C [REDACTED] formodede ustrukturerede og mangelfulde tilrettelæggelse og procesførelse for byret og landsret samt manglende løbende underretning til sagsøgte 3 er efter omstændighederne ansvarspådragende for sagsøger/C [REDACTED] (egen skyld, accept af risiko/identifikation mellem sagsøger og C [REDACTED]).

Hvis sagsøgers mening med bilag 20, se særlig side 11-23, derimod er at få bekræftet, at sagsøgers krav er forældede og/eller fortabt ved passivitet, kan sagsøgte 3 kun bifalde fremlæggelsen.

Se også bilag 20, side 15 (82), sidste afsnit, hvoraf fremgår, at sagsøger aldrig i retssagen, anlagt i 1999, har ført bevis for berettigelsen af personska-
dekravet. Sammedets fremhævet det, at sagsøgers bilag tyder på, at varig el-

ler anden skade ikke er forårsaget af [REDACTED] I bilag 20, side 16 (83), 3. afsnit, fremhæves det, at sagsøger siden 1999 på intet tidspunkt af egen drift har endeligt opgjort eller belyst tingsskadekravet, herunder værditabet, fået afholdt syn- og skønsforretning eller forhøjet sagsøgers påstand, for så vidt angår tingsskadekravet.

Stævningens mangler i nærværende sag er ikke afhjulpet dags dato - den 5/5/2014 - heller ikke med sagsøgers fremlæggelse af bilag 1-20.

Hverken de 3 sagsøgte eller Retten skal være henvist til at gætte på, hvad sagsøger vil gøre gældende den 20/5/2015. Men det er stadig et faktum, at vi befinder os på dette stade og tilmed ved et forkert værneting i forhold til sagsøgte 3.

2.

Det bestrides, at sagsøgte 3's bistand skulle have været i "6 måneder", se **bilag A**: Sagsøgte 3's mail til sagsøgers advokat C [REDACTED] af 21/1/2011, hvor et hvert krav afvises. Sagsøger har aldrig reageret på denne mail.

Udover indtrådt forældelse er sagsøgers retsfortabende passivitet markant: Alle sagsøgers hævdede krav er forældede længe før sagsøgte 3's betingede indtræden i sagen: betinget af, at sagsøger havde fornøden og dækkende retshjælp til at behandle retssagen i 2 retsinstanser. Sagsøger afklarede aldrig dette forhold i den ultrakorte periode, som sagsøgte 3 måtte vente på afklaring fra sagsøger: Efteråret 2010-29/12/2010, **bilag A 1**.

3.

Bilag 19 opfylder ikke de under pkt. 1. beskrevne fundamentale krav til præcision og udførlig fremstilling af de faktiske og retlige omstændigheder, som påstanden støttes på, jf. § 348, stk. 2, nr. 3-4. Bilag 19 er heller ikke udtryk for og/eller kan opfattes som en fristafbrydende procestilsvarsling og/eller udtryk for og/eller kan opfattes som en form for suspensionserklæring.

Bilag 19 er aldrig fulgt op af sagsøger/hendes advokat trods det entydige indhold af sagsøgte 3's mail af 21/1/2011, bilag A.

Sagsøger reagerer således først - efter endnu et advokatskift - mere end 3,4 år fra 1/2011 ved at udtage den konkrete, stærkt mangelfulde, stævning i april 2014.

Sagsøgers forsømmelser også på disse væsentlige punkter begæres tillagt processuel skadevirkning. Jf. § 344, stk. 2.

4.

Det fremhæves, at sagsøger på intet tidspunkt har udtrykt utilfredshed med sagsøgte 3' i den ultrakorte periode, hvor sagsøger drøftede sin sag med sagsøgte 3. Sagsøger har aldrig truet med eller faktisk klaget til advokatmyndig-

hederne.

Ved sagsøgers samtaler med sagsøgte 3 fra oktober 2010 til udgangen af december 2010, hvor C [redacted] indtrådte, bilag A 1, har sagsøger haft viden/burde viden om sine evt. regreskrav. Men hun foretog sig intet i det videre forløb.

Sagsøger undlader fortsat - påfaldende - at fremlægge sagsøgers positive brev i december 2010 til sagsøgte 3 om hendes ønske om C [redacted] overtagelse af hendes sag, [redacted]

Det begæres også tillagt processuel skadevirkning, § 344, stk. 2

5.

Det bestrides derfor, at forældelse først skulle kunne regnes fra den endelige landsretsdom af 10/5/2012 i en sag, der er anlagt af sagsøger i 1999 og har verseret, men ikke været fremmet væsentligt, siden 1999-2009.

Også bilag 19 må Retten tage som udtryk for, at sagsøger ubestridt har haft/burde have haft tilstrækkeligt grundlag for at rejse et eller andet krav og/eller foreslået suspensionsaftaler indgået og/eller procestilsvarslet sagsøgte 3.

Bilag 19 tyder også klart på, at sagsøger og hendes advokat har haft [redacted] [redacted] forud for 29/12/2010. Denne viden har hun ikke kommunikeret til sagsøgte 3.

6.

Byrettens (2011) og flertallets votum i Landsretten (2012) kan fuldt ud tiltrædes. Dommen er også på linje med anden ledende retspraksis om passivitet og forældelse, se fx sagsøgte 1' s materialesamling af 29/4/2015.

7.

Sagsøgers utallige advokatskift må hun selv bære risikoen for, se præmisserne i nævnte landsretsdom.

Gentagne advokatskift – og i en så kompleks retssag - [redacted] [redacted] anlagt i 1999 bevirker sagsøger bekendt hver gang en ikke ubetydelig forberedelsestid og vurdering af processen siden 1999. Hver ny advokat skal fx tage stilling til,

(a) om de overhovedet vil og kan påtage sig sagen,
(b) på hvilke betingelser, og

(c) hvorvidt der består en tilstrækkelig økonomi og fx retshjælpsdækning m.v. til at føre sagen i 2 instanser.

Først efter disse indlysende betingelsers afklaring kan en ny advokat begynde at sætte sig ind i sagernes substans og bilag siden sagsanlægget i 1999 og koordinere – som sagsøgte 3 måtte – med de øvrige verserende [REDACTED]

8.

Sagsøgte 3 betingede udtrykkeligt evt. indtræden i sagsøgers sag af, at der for det første var retshjælpsdækning, og for det andet, at denne dækning var tilstrækkelig til at videreføre sagen i både byret - og landsret. Sagsøger var fuldt ud bekendt med sagsøgte 3's præmisser for at overtage retssagen, men hun bidrog aldrig til afklaring. Sagsøgte 3's kontor måttet rykke sagsøger og bl.a. sagsøgte 2' tidligere kontor adskillige gange for afklaring, men forgæves.

Hverken sagsøger eller C [REDACTED] har på noget tidspunkt redegjort for retshjælpsdækning m.v. eller afregnet salærandele.

Sagsøger ville fx kun komme til møder hos sagsøgte 3, hvis han kunne garantere, at advokatfirmaets personale ikke havde anvendt parfume og/eller andre lignende parfumeprodukter på aftalt mødedato.

Sagsøgers gentagne advokatskift og konkrete procesførelse har desuden væsentligt forsinket sagens fremdrift siden 1999. Sagsøgers og hendes tidligere advokat C [REDACTED] processuelle adfærd samt procesførelse - konkret og generelt - samt sagsøgers øvrige adfærd har derfor ikke været optimal, hvilket hun alene må bære risikoen for (identifikation mellem sagsøger og C [REDACTED]).

9.

Det fremhæves, at Landsretten udtrykkelig - se dissensen - anfører: "*som sagen foreligger oplyst*". Heri ligger en klar reservation fra dommerne om, at fx yderligere vidneførsel, dokumenter og flere oplysninger havde været yderst ønskelig og hensigtsmæssig. Det er derfor alene sagsøgers procesrisiko ikke at have oplyst sagen til bunds og godt nok.

10.

Sagsøger kunne og burde have indkaldt de sagsøgte til at afgive forklaring i byret og landsret, men undlader bevidst også dette.

11.

Det er fortsat uoplyst, hvorfor sagsøger ikke påankede byrettens beslutning om at udskille forældelse og passivitet til en delhovedforhandling i 2011, eller hvorfor sagsøger ikke ansøgte Procesbevillingsnævnet i 2012 om 3. instansbevilling? Havde sagsøger anfægtet byrettens beslutning om udstykning af sagen, kan nærværende Ret ikke afvise, at resultatet måske havde været et andet og bedre i sagsøgers favør - helt eller delvist. Havde sagsøger søgt 3. instans bevilling, ville vi have fået en højesteretsdom om problematikken i

delforhandlingen.

Disse forsømmelser **begæres** også tillagt processuel skadevirkning, § 344, stk. 2

12.

Det fremhæves, at sagsøgers retssag ikke var den eneste retssag, som sagsøgte 3's kontor modtog fra sagsøgte 2's kontor. Sagen var - sagsøger og T.

fuldt ud bekendt

Et større udrednings- og koordinationsarbejde forestod således for sagsøgte 3 for at sikre, at alle sager blev vurderet og behandlet i den mest hensigtsmæssige rækkefølge, evt. blev sammenlagt ved én ret og henvist til landsretterne..

Intet af dette fremgår af sagsøgers mangelfulde stævning i 2014.

I det fra sagsøgte 2's kontor modtagne omfattende og komplekse materiale indgik tillige 2 komplekse og omfattende ankesager med et igangværende og komplekst syn og skøn med 2 skønsmænd, de indstævntes habilitetssindsigelser mod de 2 medvirkende syns- og skønsmænd og deres afgivne skønserklæringer siden 1999 samt indstævntes verserende 3. instans bevilling til Procesbevillingsnævnet om at få sagerne for Højesteret.

Det lykkedes sagsøgte 3 ved en omfattende skriftveksling for Procesbevillingsnævnet at formå Nævnet til at give afslag på de indstævntes ansøgninger. - I modsat fald skulle ankesager - og måske øvrige sager - være startet forfra med 2 nye skønsmænd.

Det ville have forlænget retssagernes endelige udfald i adskillige år og i strid med EMRK art. 6,1, jf. art. 13 og 41.

Appellanterne var yderst tilfredse med sagsøgtes 3's indsats og de senere forlig, der blev indgået efter appellanternes krav og ønsker.

Disse fakta fremgår heller ikke af sagsøgers mangelfulde stævning eller af bilag 19.

13.

Evt. fejl og forsømmelser hos sagsøger og hendes tidligere antagne advokater - før sagsøgte 3 overhovedet fik kendskab til sagsøgers sag - falder alene tilbage på sagsøger i form af identifikation, egen skyld, accept af risiko, passivitet og forældelse.

Tilsvarende gælder sagsøgers og hendes advokat C's fejl og forsømmel-

ser.

14.

Jeg kan i øvrigt tilslutte mig - på det overordnede plan - den berettigede kritik og de anbringender mv., som fremgår af de 2 andre sagsøgtes processkrifter til støtte for sagens afvisning eller frifindelse.

15.

Sagsøgte 3 vil protestere mod, at der evt. senere gives sagsøger tilladelse til nye og ændrede påstande, anbringender, indsigelser og beviser i realiteten. Sådanne forhold burde og kunne have været bragt på plads af sagsøger, inden den stærkt mangelfulde stævning blev sendt i Retten i april 2014. Hvis sagen er for omfattende og tidskrævende, burde sagsøgers nye advokat ikke have påtaget sig sagen.

16.

Der foreligger heller ikke undskyldende eller særlige omstændigheder for sagsøgers og hendes nuværende og tidligere advokats (C [redacted]) manglende præciseringer, fremfærd, adfærd samt fejl og forsømmelser.

17.

I lighed med fx sagsøgte 1' duplik af 26/11/2014 og sagsøgte 2' duplik af 11/12/2014 **opfordres (1) sagsøger på ny til at præcisere i forhold til hver enkelt sagsøgt,**

- (a) hvorledes sagsøger begrunder den rejste påstand,
- (b) hvilke konkrete beløb, der gøres gældende mod hver enkelt sagsøgt, (c) om ansvarsbetingelserne er opfyldt, for så vidt angår ansvarsgrundlag, kausalitet, adækvans samt tab og
- (d) hvorfor sagsøgers/hendes tidligere advokaters egen skyld og accept af risiko (identifikation) ikke er inddraget for længst.

Sagsøger har heller ikke oplyst, om hun rettidigt inden 6 måneder fra endelig dom evt. har indbragt Landsrettens dom for EMD i Strasbourg, såfremt hun mente, at hun ikke havde fået en retfærdig rettergang inden for rimelig tid, jf. EMRK art 6,1 og et sagsforløb fra 1999 til foreløbig 2012.

Hvis der ikke er indgivet sådan klage til Strasbourg, **begæres det tillagt processuel skadevirkning for sagsøger på samme måde som sagsøgers manglende protest mod udstykning af processen i byret og landsret samt manglende 3. instans ansøgning, § 344, stk. 2.**

18.

Personskadekravet var ubestridt forældet allerede den 10/5/2001, og **tingskadekravet** var forældet i 2007. Sagsøgte 3 var ubestridt ikke advokat for sagsøger i disse år. I forhold til advokat Hå [redacted] må det diffuse krav også afvises, allerede fordi sagsøgte 3 heller ikke var advokat for sagsø-

ger i den relevante periode og heller ikke havde bilag til at kunne bedømme sagen. Et evt. krav mod D [REDACTED] var derfor forældet den 10/5/2008.

19.

Det indgik ubestridt ikke i sagsøgte 3's opdrag at vurdere tidligere advokaters evt. ansvar. Det - for sagsøgte 3 fortsat ukendte - retshjælpstilsagn var antagelig udelukkende meddelt til sagsøgers [REDACTED] - ikke tillige til en sag om advokatansvar for sagsøgers tidligere advokater, siden advokat D [REDACTED] indtrådte i 1998 og udtog stævning i 1999. Der forelå ydermere ikke for sagsøgte 3's ultrakorte periode fra efteråret 2010 - 29/12/2010 valide oplysninger, der med føje kunne anvendes til en realistisk bedømmelse af de tidligere advokaters professionsadfærd.

Sagsøger bad heller ikke sagsøgte 3 om en sådan ansvarsvurdering.

20.

Allerede fordi sagsøger har undladt adækvate fristafbrydende retsskridt i forhold til sagsøgte 3 i perioden december 2010 til det aktuelle søgsmål i april 2014, er ethvert krav mod sagsøgte 3 forældet og/eller fortabt ved passivitet, se også Østre landsrets endelige dom 10/5/2012.

Se også bilag 20, side 11-23 og sagsøgte 1's og 2's proces- og påstandsdokumenter.

21.

Som sagsøger har valgt at oplyse denne sag til dato, kan Retten heller ikke afvise, at sagsøgers konkrete sager om forældelse og passivitet med overvejende stor sandsynlighed ville have fået et andet - og for sagsøger måske mere gunstigt - udfald, såfremt sagsøger havde givet byret og landsret fuldt ud korrekte og udtømmende oplysninger og indkaldt de relevante sagsøgte til at afgive forklaring om de relevante forhold og tidspunkter.

Sagsøger/hendes advokat T. [REDACTED] kan derfor med overvejende stor sandsynlighed måske anses for have undladt at give domstolene et fuldt ud retvisende billede af alle fakta i sagsforløbet siden 1999. Dommene fra 2011 og 2012 afspejler også dette faktum, som kun sagsøger og C [REDACTED] bærer ansvar og risiko for.

22.

Sagsøger anlagde retssag i 1999 - for 6.205 dage eller 17 år siden - og kan selvsagt ikke påberåbe sig i april 2014, at *"hun først i 2012 fik grundlag for at rejse krav mod bl.a. sagsøgte 3"*. Sagsøgers iøjnefaldende, ekstreme passivitet og stærkt kritisable smøl kommer sagsøger til skade. Se ØLD dom af 10/5/2012, side 6-8, hvor flertallet fremhæver, at det siden 2007 må have stået sagsøger klart vedr. **tingsskadekravet**, at sagen, som var **anlagt i 1999**, nu aktivt måtte fremmes med henblik på at få den afsluttet, hvilket ikke skete. Det forhold, at hun flere gange har måttet skifte advokat kan ikke føre

til andet resultat.

Alle 3 landsdommere fastslår, at kravet på **personskade**, som først blev nedlagt ved processkrift af 22/9/2008, er forældet. Sagsøger havde allerede fra **maj 1998** sådanne oplysninger, at hun havde været i stand til at afbryde den 3 årige forældelsesfrist efter produktansvarsloven.

[..]

SAGSOMKOSTNINGER VED DELPROCEDURE OG EVT. VIDERE SAGSFORLØB

[..]

Det fremhæves, at takstmæssigt proceduresalær af påstandsbeløbet efter taksterne ligger mellem ca. 47.000 kr. til 104.000 kr. pr. sagsøgt. Dertil skal lægges salærer for denne formalitetsprocedure.

[..]

PROCESSUEL SKADEVIRKNING:

Sagsøgers manglende/mangelfulde opfyldelse af de sagsøgtes provokationer og opfordringer begæres tillagt processuel skadevirkning, jf. Rpl. § 344, stk. 2.

Sagsøgte 3 tager forbehold for at begære sig tillagt forhøjede omkostninger på baggrund af sagsøgers mangelfulde og stærkt kritisable procesførelse over for sagsøgte 3 til dato, jf. Rpl. §§ 318 og 319.”

Parterne har i det væsentlige procederet i overensstemmelse hermed. Sagsøgte 3 har endvidere anmodet om, at spørgsmål om rette værneting i forhold til ham inddrages under delhovedforhandlingen. Sagsøgeren har været indforstået hermed.

Rettens begrundelse og afgørelse:

Det er ubestridt, at Københavns Byret er værneting for krav mod i hvert fald en af de sagsøgte. Da der endvidere findes at bestå en sådan sammenhæng mellem sagsøgerens krav mod hver af de sagsøgte, tages sagsøgte 3's påstand om afvisning af sagen i forhold til ham som følge af manglende værneting ikke til følge, jf. retsplejelovens § 250, stk. 1, nr. 5.

Sagsøgeren har under nærværende hovedforhandlingen nedlagt påstand om, at søgsmålet mod de sagsøgte ikke er forældet, og at sagsøgeren ikke har udvist retsfortabende passivitet i forbindelse med sagsanlægget. Der er endvidere nedlagt påstand om, at der ikke er grundlag for at afvise sagen som følge af mangler ved den af sagsøgeren indleverede stævning.

Retten finder, at disse påstande er egnede til at indgå i en domskonklusion. De sagsøgtes afvisningspåstand tages derfor ikke til følge.

Af stævningen i sagen fremgår, at sagsøgeren påstår de sagsøgte dømt til betaling af et nærmere angivet beløb. Det fremgår videre, at kravet støttes på,

at de sagsøgte skulle have bidraget til, at sagsøgeren fortabte sin adgang til at få prøvet sine krav i realiteten mod de oprindelige sagsøgte, herunder nærmere, at de sagsøgte ikke formåede at få gennemført syn og skøn til dokumentation af omfanget af [REDACTED] på sagsøgerens ejendom, eller formåede at få nedlagt påstand vedrørende personskadekravet. Som bilag til sagen var blandt andet vedlagt Københavns Byrets dom af 5. juli 2011 og Østre Landsrets dom af 10. maj 2012.

Efter det anførte finder retten ikke grundlag for at fastslå, at stævningen og de hertil hørende bilag ikke opfylder betingelserne i retsplejelovens § 348, stk. 2, nr. 4, eller at stævningen i øvrigt er uegnet til at danne grundlag for sagens behandling.

Det følger af forældelseslovens § 2, stk. 3, at forældelsesfristen regnes fra tidspunktet for misligholdelsen for fordringer, som opstår ved misligholdelse af kontrakt. Det fremgår endvidere af lovens § 3, stk. 2, at såfremt fordringshaveren var ubekendt med fordringen, regnes fristen først fra den dag, da fordringshaveren fik eller burde have fået kendskab hertil.

Retten finder, at forældelsesfristen for den af sagsøgeren påståede misligholdelse efter sin vedvarende karakter - om ikke at have foretaget nærmere angivne handlinger - skal regnes fra det tidspunkt, hvor hver af de sagsøgte opførte som advokat for sagsøgeren. Retten finder imidlertid, at fristen har været suspenderet indtil det senere tidspunkt, hvor sagsøgeren fik eller burde have fået kendskab til fordringen.

Efter indholdet af advokat T [REDACTED] breve af 18. og 19. januar 2011 til de sagsøgte findes sagsøgeren på dette tidspunkt at burde have haft et sådant kendskab til fordringen, at forældelsesfristen højst har været suspenderet indtil dette tidspunkt. Det kan ikke føre til andet resultat, at forældelse først blev fastslået senere ved Københavns Byrets dom af 5. juli 2011 og Østre Landsrets dom af 10. maj 2012.

Da nærværende sag er anlagt mere end tre år efter dette tidspunkt, findes sagsøgerens krav mod de sagsøgte at være forældet.

Retten tager herefter ikke stilling til spørgsmålet om, hvorvidt der tillige foreligger retsfortabende passivitet.

De sagsøgtes frifindelsespåstand tages derfor til følge.

I sagsomkostninger forholdes som nedenfor anført. Retten har herved lagt vægt på sagens værdi, forløb og udfald. Herunder er der lagt vægt på, at delhovedforhandlingen har været gennemført på ca. ½ dag og alene har vedrørt afgrænsede juridiske problemstillinger, herunder væsentligst spørgsmål om forældelse. Der er taget højde for, at de sagsøgte ikke er momsregistreret. Beløbene til sagsøgte 1 og sagsøgte 2 udgør en passende godtgørelse for dis-

se sagsøgtes udgift til advokatbistand. Beløbet til sagsøgte 3 udgør et skønsmæssigt beløb til kompensation for den tid, han har anvendt til deltagelse under hovedforhandlingen samt transport. Der findes ikke grundlag for at tilkende sagsøgte 3 godtgørelse for udgift til advokatbistand eller yderligere omkostninger i medfør af retsplejelovens §§ 318 eller 319.

Thi kendes for ret:

De sagsøgte B [REDACTED] advokat J [REDACTED] og advokat St [REDACTED] frifindes.

I sagsomkostninger skal A [REDACTED] (dennes retshjælpsforsikring), subsidiært statskassen, til hver af de sagsøgte B [REDACTED] og advokat J [REDACTED] betale 30.000 kr., samt til advokat St [REDACTED] betale 12.900,36 kr.

Sagsomkostningsbeløbene skal betales inden 14 dage efter denne doms afsigelse og forrentes efter rentelovens § 8 a.

Kim Gabriel

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Københavns Byret, den 17. juni 2015.

Charlotte Refsbæk Nielsen, kontorfuldmægtig